

รายละเอียดของรายวิชา มคอ.3

วิชา ปรัชญาศาสนา Philosophy of Religion

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น	
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วิทยาเขตขอนแก่น/คณะพุทธศาสตร์/สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา	
หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป	
1. รหัสและชื่อรายวิชา	104 419 ปรัชญาศาสนา (Philosophy of Religion)
2. จำนวนหน่วยกิต	3 หน่วยกิต 3 (3-0-6)
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร, อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ผู้สอน	1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ทุกหลักสูตร (ทุกสาขาวิชาเอก) 4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผศ.ดร. พลเผ่า เพ็งวิภาศ
5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ชั้นปีที่ 3
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
8. สถานที่เรียน วิทยาเขตขอนแก่น	อาคาร 100 ปี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	5 พฤศจิกายน 2564
หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์	
1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา	1.1 เพื่อให้บัณฑิตเข้าใจความหมายและขอบข่ายของการศึกษาวิชาปรัชญาและศาสนา 1.2 เพื่อให้บัณฑิตสามารถอธิบายปรัชญาและศาสนาได้ 1.3 เพื่อให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ทางปรัชญาและศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา	2.1 เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาศาสนาและเป็นการเตรียมความพร้อมด้านปัญญาในการนำความรู้

<p>ความเข้าใจ ในด้านปรัชญาศาสนาไปแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม</p> <p>2.2 เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนในวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ควรมีการเปลี่ยนแปลงตัวอย่างอ้างอิง ให้สอดคล้องกับแนวโน้มความคิดทางปรัชญา ที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย</p>			
<p>1. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษาลักษณะและขอบเขตของปรัชญาศาสนา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญากับศาสนา มนุษย์กับศาสนา ภาษาศาสนาประสบการณ์ทางศาสนา อมต ภาพของวิญญาณ ปัญหาความชั่วร้ายปัญหาเรื่องสิ่งสูงสุด</p>			
<p>2.จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p>			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งาน ภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย 16 สัปดาห์ 48 ชั่วโมงต่อภาค การศึกษา	ไม่มี	ไม่มี	การศึกษาด้วยตนเอง 6 ชั่วโมง/ภาค การศึกษา
<p>3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล</p> <p>- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)</p>			
<p>หมวดที่ 3 การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต</p>			
<p>1. คุณธรรม จริยธรรม</p>			
<p>1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา คุณธรรมและจริยธรรมเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้โดยการสร้างจากกรอบรายวิชานี้โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัตินี้ดังต่อไปนี้</p> <p>1.1.1 ตระหนักในคุณค่าและเข้าใจคำว่าปรัชญา และศาสนา</p> <p>1.1.2 เป็นผู้มีความสามารถนำประโยชน์จากการศึกษามาพัฒนามนุษย์ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>1.1.3 มีภาวะความเป็นผู้นำในการชี้ให้เห็นความเป็นผู้มีเหตุผล มีความ เที่ยงธรรมและเปิดใจกว้าง</p> <p>1.1.4 มีจิตสำนึกที่ดีต่อปรัชญาศาสนาและมองเห็นประโยชน์จากการศึกษาเปรียบเทียบ</p>			
<p>1.3 วิธีการประเมินผล</p> <p>1.3.1 พฤติกรรมการเข้าเรียน</p> <p>1.3.2 การตรงต่อเวลา</p> <p>1.3.3 งานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>1.3.4 การอภิปรายรายงานที่ได้รับมอบหมาย</p>			

<p>2. ความรู้</p> <p>ความรู้ที่นิสิตต้องได้รับ</p> <p>นิสิตต้องได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาและศาสนาในฐานะเป็นแหล่งการเรียนรู้พัฒนามนุษย์ต้องสามารถประยุกต์หลักธรรมที่สำคัญของปรัชญาและศาสนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของ สังคม และนำมาเปรียบเทียบกับหลักการทางปรัชญาในมุมมองต่าง ๆ นิสิตต้องตั้งอยู่บนหลักการแห่งความเป็นคนใจกว้าง มีเหตุผล ยอมรับทฤษฎีต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ยอมรับความหลากหลายในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในภาพกว้าง ๆ ทางปรัชญาและศาสนา</p>
<p>2.2 วิธีการสอน</p> <p>บรรยาย อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน การวิเคราะห์กรณีศึกษา และมอบหมายให้ทำรายงานจากประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นการศึกษาจากประสบการณ์ตรง</p>
<p>2.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการทฤษฎี และประสบการณ์ตรง - นำเสนอผลงานจากการทำรายงานในประเด็นที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ในมุมมองกว้าง ๆ
<p>3. ทักษะทางปัญญา</p> <p>3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>สามารถเข้าถึงและเข้าใจความเป็นมาของปรัชญาศาสนาว่ามีวิวัฒนาการอย่างไร มีความแตกต่างและความเหมือนอย่างไร ทำให้ถึงมีบทบาทและอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ซึ่งเน้นความเป็นผู้มีเหตุผลเป็นหลัก</p>
<p>3.2 วิธีการสอน</p> <p>การบรรยายและการมอบหมายให้นิสิตทำรายงานในประเด็นด้านปรัชญาศาสนาที่น่าสนใจแล้วนำมาวิจารณ์หาข้อสรุปเพื่อเป็นความรู้นำไปปฏิบัติและพัฒนาต่อไป</p>
<p>3.3 วิธีการประเมินผล</p> <p>สอบปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์เกี่ยวกับด้านปรัชญาศาสนาที่มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ ซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบกับมุมมองทางปรัชญาศาสนา</p>
<p>4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>4.1 ทักษะความสัมพันธ์</p> <p>นิสิตต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมาย</p>

4.2 วิธีการสอน - จัดกิจกรรมสัมมนาในกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา มอบหมายงานรายบุคคลและกลุ่ม การนำเสนอ รายงาน																		
4.3 วิธีการประเมินผล 4.3.1 ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด 4.3.2 รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม 4.3.3 รายงานการศึกษาด้วยตนเอง																		
1	2	3	4	5	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3
●	●	○	○	○	●	●	○	○	●	●	○	●	●	○	○	●	●	○
หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล 1. แผนการสอน ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์																		
สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรม การเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	อาจารย์ผู้สอน														
1-3	บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับปรัชญา กับศาสนา 1.1 ความหมายคำว่าปรัชญาศาสนา 1.2 คำนียามและความหมายของคำว่า ปรัชญาและศาสนา	6	- ใช้การ บรรยาย ให้การศึกษา ค้นคว้า นำเสนองาน การสาธิต Power Point Projector	ผศ.ดร. พลเผ่า เพ็งวิภาศ														
4-6	1.3 ต้นกำเนิดและขอบข่ายของปรัชญา ศาสนา 1.4 ป่อเกิดแนวความคิดทางปรัชญาศาสนา 1.5 ลักษณะเฉพาะของปรัชญากับศาสนา	6																
7- 9	บทที่ 2 ความสัมพันธ์ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา กับศาสนา และมนุษย์กับปรัชญาศาสนา 2.1ความสัมพันธ์ของภาษากับปรัชญา ศาสนา 2.3 ความสัมพันธ์ของประสบการณ์ ทางปรัชญาศาสนา	6																

10	บทที่ 3 ทำทีของมนุษย์กับปรัชญา ศาสนา 3.1 ทำที่ปรัชญาศาสนาที่มีต่อมนุษย์ 3.2 ทำที่ปรัชญาที่มีต่อศาสนา	6	บรรยาย ให้การศึกษา ค้นคว้า นำเสนองาน การสาธิต Power Point Projector	ผศ.ดร. พลเภา เพ็งวิภาศ
12	3.3 ทำที่ของศาสนาต่าง ๆ ที่มีต่อ ปรัชญา ศาสนา 3.4 ทำที่สังคมที่มีต่อปรัชญาศาสนา ด้าน การเมืองการปกครอง	6		
13	บทที่ 4 เปรียบเทียบระหว่างปรัชญา กับศาสนา 4.1 ศึกษาข้อแตกต่างระหว่าง ปรัชญากับศาสนา 4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบญาณใน ปรัชญาอินเดีย 6 สำนักแบบจาริตประเพณี ด้านปรัชญาศาสนา	6		
14	4.3 โลกทัศน์เกี่ยวกับโลกและชีวิต ลักษณะปรัชญาศาสนา 4.4 ความแตกต่างระหว่างปรัชญา ศาสนากับปรัชญาทั่วไป 4.5 แควความแตกต่างระหว่างปรัชญา ศาสนากับพุทธปรัชญาลักษณะเฉพาะ	6		
15	บทที่ 5 การวิพากษ์ 5.1 อมตภาพของวิญาณปัญหา ความชั่วร้ายปัญหาเรื่องสิ่งสูงสุดปรัชญา ศาสนา 5.2 ปัญหาของภาษาปรัชญาศาสนา และภาษาในทัศนะปรัชญาศาสนา	3		
16	สอบปลายภาค	3		
	รวม	48		

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้			
ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
1	การศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	30%
2	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็น ในชั้นเรียน	ตลอดภาค การศึกษา	10%
3	สอบปลายภาค	ตลอดภาคการศึกษา	60%
หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน			
<p>1. เอกสารและตำราหลัก</p> <p>มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2500. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2535.</p> <p>มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539.มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระวินัยปิฎก. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย, 2552.</p> <p>-พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). วัฒนธรรมสู่ยุคเป็นผู้นำและเป็นผู้ให้. กรุงเทพฯ : นิลนาราการพิมพ์, 2537.</p> <p>- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ปรัชญาบูรพทิศ. กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2532.</p>			
<p>2. เอกสารและข้อมูลหนังสืออ่านประกอบรายวิชาและหนังสืออ่านเสริม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กุนนที (นามแฝง). ปรัชญาชีวิตในสุภาชิตจีน. กรุงเทพฯ : ธรรมชาติ, 2531. - เขียน ธีระวิทย์. วิวัฒนาการการปกครองของจีน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2517. - ทองหล่อ วงษ์ธรรมมา. ปรัชญาจีน. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์, 2536. - ธนู แก้วโอกาส. ปรัชญาเอกเอเซีย. กรุงเทพฯ : บางกอกบล็อก, 2536. - นื่อง พงษ์สนิต. ปรัชจีน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533. - เพชร สุมิตร. ประวัติอารยธรรมจีน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518. - พัน ดอกบัว. ปวงปรัชญาจีน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532. - เสถียร โพนันทะ เมธีตะวันออก. กรุงเทพฯ:ก.โก, 2532. 			

หมวดที่ 6 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา
<p>1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
<p>2. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบ /ผลงานเชิงประจักษ์
<p>3. การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ 2 จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในและนอกชั้นเรียน
<p>4. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา</p> <p>จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงรายวิชาทุก 3 ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4 - เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ ผู้สอน เพื่อให้มีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบัน
หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา
<p>1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้ การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา และข้อเสนอแนะผ่านเว็บไซต์ ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษา</p>
<p>2. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบ - การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

3. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ 2 จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ ดังนี้ - การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้นิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้ปรับปรุงรายวิชาทุก 3 ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4 เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ

.....